

Onor. Biblioteca Universității din Cluj

Sibiu

Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

Zárú Comunității Maghiare din România
A Romániai Magyar Népközösség lapa

A Timiș-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83.
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Széfioszló angol remények

Már a múlt világháború alatt szakadatlanul hangzott Curson, az akkori angol külügyminiszter, hogy a brit világbirodalom bizonyos vazallus állatok láncolatát kell megteremtenie, a hűbéres államok egy láncolatát, amelynek a Földközi-tengertől egészen a Párizsi tengerszorosig kellett volna húzódnia. Ezeknek az államoknak természetesen az lett volna a legfőbb rendeltetésük, hogy szükség esetén az angol világbirodalom hozzájuk legközelebb eső részét megvédjék és minden más tekintetben is azok rendelkezésére álljanak. Már Egyiptomnak 1882-ben történt megszállása szintén burkolta ezt a célt szolgálta, hasonló eredményekre törekedett a brit politika később is.

Elsősorban arról a területről volt szó, amely Törökországtól egészen Egyiptomig húzódik. Az ott fekvő államok ugyan nagyon különbözők egy gazdaságilag, népi, mint politikai felépítésükben, van azonban egy rendkívül erős közös, amely összeköti őket és ez az Izlám. Ezt a zónát akarta Anglia a maga céljaira kihasználni, annál is inkább, mert közelében vannak egyszersmind a brit világbirodalom legsebezhetőbb pontjai is. A lord Curson által kezdeményezett törekvések akkoriban nem vezettek eredményre, azonban a célkitűzések megmaradtak. Anglia vezérfőúrja, ugyanezt a programot óhajtják megvalósítani ma is, mikor még elkeseredettebben tombol a második világháború. Most ismét felvonnak Anglia arra a területre, amely olyan végtelenül fontos előtér India szempontjából. Ezért történt Szíria és Irak megszállása és ezért igyekeznek az angolok mindenütt, ahol csak lehetőségek, az említett zónában lábukat megvetni hatalmukat megerősíteni. Egyrészt a kapcsolódó politikai erő-láncolatot azonban mégsem sikerült megteremteni a Közeleleken. Mindenütt bizonytalan és ingadozó a helyzet, sőt még kevesebb reményt nyújt, mint az első világháború idején volt. Ez pedig nagyon is érthető, hogy így van. Mert akkoriban valamelyest mégis csak bízott az Izlám az angol ígéretekben, ma azonban azok már elvesztették minden hitelüket. Nem volt gyümölcsöző az a hol elnyomó, hol szembeforduló igéretző politika, amelynek eredményeképpen az arab nacionalizmus végleg elvesztette hitét az angol kormányval szemben. Mondhatnánk most bármint az angol kormány, ők már tudják, hogy mindaz csak fűt a morgána, játszi politikai délibáb, amely csakhamar szertefoszlik a valóságban.

Anglia most ismét ott kezdheti, ahol abbahagyta. A szuronyok segítségével vetette meg lábát a Közeleleken és csak az oroszok segítségével tudja helyét most is ideig-óráig ott fenntartani. A megoldandó kérdések ugyanis ma is megoldatlanok maradtak, sőt még inkább, még égetőbb problémák csatlakoznak azokhoz. De ugyancsak megnövekedtek napjainkban a gazdasági nehézségek is a Közeleleken. Nemrégiben zajlott le az a tanácskozás Kairóban, amely Egyiptom és az arab államok rendkívül szűkös helyzetével foglalkozott. Ezeknek a nehézségeknek pedig elsősorban az az oka, hogy az angol katonaság növekvő igénye következtében, egyre több élelemről és egyéb anyagokról kell lemondania a lakosságának. Az egyre emelkedő hajóterhelés miatt mind nehezebbé válik az ellátás és így a megszállott területeknek kell a szükséges pótlást előteremteni. Az ilyen eljárás pedig mindenre alkalmas, csak arra nem, hogy különösebb rokonszenvet keltsen.

Ehhez járul az is, hogy az említett államok különben sem voltak sohasem valami nagy bőségben. Legfeljebb háromszázezer tonna gabona behozatalára volt szükségük. Ehhez most nem tudnak hozzájutni, sőt növekedtek a belső nehézségek is. Az utóbbi évtizedekben átlagon alul maradt a termés, Szíriában zavarok voltak, végül még eme szűkös készletekből is az angol katonaság részére kell jelentékeny mennyiséget leadni. Az illetékes angol körök már érzik is az arabok egyre terjedő elégedetlenségét, nem hiába írja a Times, hogy elsősorban az élelmiszeri kérdés megoldásától függ az arabok eljövendő politikai magatartása Angliával szemben.

Mindenzen gondokhoz még egyéb bajok is csatlakoznak a Közeleleken, amióta a Szovjetunió megvette a lábát Iránban. Ez az ország hovatovább teljesen szovjet ellenőrzés alá kerül olyannyira, hogy ma már nem is beszélhetünk angol kormánykörökben az érdekzők elhatárolásáról. Anglia befolyása újabbán Egyiptomra szűkül. De ez a befolyás is inkább elméleti jelentőségű. Egyiptom Anglia háborúját nem tekintni a magának különösen azóta, amióta az ország területén folynak a harcok. Emiatt Anglia sokat veszített tekintélyéből. De ez a visszahatas nem csak Egyiptomban mutatkozik, hanem más államokban is. Palesztina és Szíria már nyíltan a várakozás politikáját folytatják és ha volt valaha is legalább részleges be-

avatkozásáról az angolszász hatalmak oldalán úgy ma már kétségtelenül megállítható, hogy ezután erről szó sem lehet.

Sorrendben utolsó, de gondokba nem a legutolsó jelenség az, ahogyan az amerikaiak óvatosan lassan beférkőztek a brit határ szférába. Ugynevezett katonai bizottságok ülnek ma már Kairóban, Bagdadban, Teheránban, Massauban és egyéb fontos pontokon ugynevezett javító műhelyek vannak. Sőt Saudi Arabiában is

megvetették már lábukat az amerikai gazdasági szakbizottságok minden britek nagy szomorúságára. Az angolok ma még több bajjal kell megküzdjenek a Közeleleken, mint az elmúlt világháborúban. A viszonyos nyugalom pedig ne tévesszen meg senkit, mert a látszólagos nagy csend mögött mélységes népi izgalmak feszülnek Közelelelel népei már várva várják a pillanatot, amikor maguk vehetik kezükbe sorsuk irányítását és az Izlám eléri régóhajtott szabadságát.

Német gyors-egységek a boisevista csapatok hátába kerültek

A német és szövetséges csapatok a keleti harctéren az egész támadási fronton gyorsan nyomulnak előre — Orelnél a vörös csapatok nyolc nap alatt 446 páncélost veszítettek

A vörösök helyzete nem rózsás, — állapítják meg az angol és amerikai újságok katonai szakértői és a sorozatos vereségeket a németek nagy katonai fölényével magyarázzák. Tehát szerintük a németek vannak fölényben, még pedig azért, mert csapataik számszerűleg is nagyobb sulyal lépnek fel és fegyverzetük is hatékonyabb, mint a boisevistáké. Eddig mindig azt kürtölték világáig, hogy a szovjet gőzhenger egyszerűen elsöpri a németeket, mert olyan veszteségeket szenvedtek, melyeket már nem képesek pótolni. Mostani beismerésükből az ellenkezője derül ki. Ugyáltszik a vörösök szenvedtek olyan veszteségeket, melyeket már nem tudnak pótolni és a hadianyagszállítások kimaradása miatt felfegyverkezésük is kívánivalót hagy hátra.

Az angolszászok a jövőre vonatkozólag sem jósolnak sikereket a boisevistáknak és előkészítik a közvéleményt további vereségekre. Benne foglaltatik ezekben a beismerésekben az a vallomás is, hogy egyelőre nem szállíthatnak fegyvereket a szovjet hadseregnek, úgy, hogy helyes az a megállapítás, mely szerint Molotov külügyi népbiztos washingtoni látogatásának nem volt más eredménye, mint egy fényképfelvétel, mely Rooseveltet Molotov oldalán ábrázolja. Hogy ez a felvétel mennyire lelkesítőleg hat a vörös katonákra, akik tényleges segítséget remélték Amerikától Molotov elvtárs vizitje után, az a rendetlen, menekülésszerű visszavonulásukban jut kifejezésre.

Washingtonból nem kaptak segítséget és most újra Majszky londoni szovjet nagykövet lépett akcióba és kérte Churchillt, hogy az angolok a legsürgősebben valóítsák meg a második frontot. Ha ez nem következik be, úgy a Szovjet a legvalóságosabb helyzetbe kerül. A németek gyors előnyomulása a keleti harctér déli részén azzal fenyegeti a boisevistákat, hogy bekerítik őket. Ezért valószínű, hogy Timosenko hadseregének bal szárnya kénytelen lesz a Kaspi-tenger felé visszavonulni.

A német főhadiszállás legújabb jelentése

A német vezéri főhadiszállásnak szerdán délelőtt kiadott hivatalos jelentése szerint a keleti harctéren a német és szövetséges csapatok az egész támadási arevonal mentén gyorsan nyomulnak előre. Az ellenséges utóvédet részben szétugrasztották, részben megsemmisítették.

Gyors-egységek az ellenséges haderő hátába kerülve egyes seregszemek visszavonulási útját elvágják. A légi erő hathatósan támogatja a gyalogság hadműveleteit.

Német repülőök a múlt éjjel támadást intéztek Rosztov ellen és a gyújtóbombák a városban és a pályaudvaron több nagy tüzet okoztak.

Vorones körül a boisevisták támadását visszaut-

sították és közben harminchat páncélost tettek harcoképtelenné.

Voronesből északra és északkeletre a körülvárt ellenséges csapatokat megsemmisítették és százhuszonöt páncélost megsemmisítettek.

A keleti harctér középső szakaszán az ellenség helyi támadásai megfűszültek.

Oreltől északra és északkeletre visszaverték a vörös csapatok minden támadását. Julius ötödiktől tizenharmadikáig az itt megsemmisített páncélosok száma négyszáznegyvenhatra emelkedett.

Német repülőök jó hatással bombázták a Murmanszktól északkeletre fekvő repülőteret és pusztítást végeztek a földön vesztelő repülőgépekben.

Német repülőök eredményes támadásai

A német véderő főparancsnoksága jelenti, hogy repülőök tegnap a keleti front középső szakaszán boisevisi páncélos alakulatokat támadták és számos kocsit megsemmisítettek. Moszkvától keletre vasuti vonalakat bombáztak és azokat több helyen megszakították. Ugyancsak hatásos bombatámadást intéztek Murmanszk kikötőberendezései és repülőterei ellen.

szovjet nagyítások

Német hivatalos helyről közlik, hogy tulzoltak azok a jelentések, melyeket a szovjet hírszolgálya iroda a német csapatok állítólagos veszteségeiről a külföldön terjeszt. Ezen hírek szerint a németek Rzewnél óriási veszéseket szenvedtek volna halottakban. Ezzel szemben német hivatalos helyen hangoztatják, hogy a német veszteségek tizedrésztét sem érik el annak a számnak, melyet a szovjet hadvezetőség közölt.

A vörösök itt a jelentett harmincezer foglyon kívül legalább tízezer halottat veszítettek, ami annak tulajdonítható, hogy a németek egészen szűk körre szorították össze a boisevisi ákat és azután a német zuhanó bombázók szörnyű pusztítást végeztek közöttük. Az oroszok ilyen tulzot; hírekkel akarják veszteségeiket szépiteni és enyhíteni.

AZ ANGOL TENGERNAGYI HIVATAL LEGÚJABB VESZTESEGLISTÁJA

Genfből jelenti a Radar: A londoni Daily Telegraph című lap jelentése szerint az angol tengernagyi hivatal veszteséglisát közölt, amely azoknak a nevelt tartalmazza, akik az elmúlt év decemberében a Repulse csatahajó pusztulása alkalmából veszítették életüket. A kimutatás 433 nevet tartalmaz, köztük huszonnyolc tiszt nevét is. A Repulse hajón elsüllyedése napján száznegyven tiszt és 1240 matróz volt.

Timosenko seregével a Volga mögé vonul vissza

Stockholmból jelenti a Stefani-iroda: A szovjet rádióban és a szovjet sajtóban megjelent hírek vizs-
szatükrözik a jelenlegi moszkvai közhangulatot. A
szovjet közvélemény a legnagyobb nyugtalansággal
figyeli a donvidéki hadműveletek fejleményeit. Az
Izvesztija és a Pravda című szovjet lapok hiradása
szerint

A német offenzíva villámcsapásként hatott

Stockholmból jelenti a Stefani-iroda: Az Afton-
bladet című svéd lap londoni munkatársa írja, hogy
a Szovjetunióból érkező hírek óriási megdöbbenést
keltettek az angol fővárosban.

A moszkvai brit sajtótudósítók már teljesen
borulátók.

A Daily Express keserűen állapítja meg, hogy a né-
met offenzíva, bár valamilyen később kezdődött,
első szakaszától kezdve villámcsapásként
hatott; azonnal siker koronázta.

A svéd lap a továbbiakban a kommunista párt

Szovjet torpedó súlyosztette el a svéd hajót

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda, hogy a svéd ha-
tóságok minden kétséget kizáró módon
megállapították, hogy a Lulea nevű svéd gőzöst szov-
jet torpedó súlyosztette el, amint ezt a torpedó re-
peszdarabjaiból a szakértők konstatálhatták.

EGY NAP ALATT HÉT ELLENSÉGES HAJÓ SÜLYEDT EL

Berlinből jelenti a Rador: Julius 13-án délután
négy órától kezdve július 14-én délután négy óráig
a különböző tengereken hét ellenséges hajót súlyos-
ztettek el.

AUSZTRÁLIA

A VÖRÖSÖKTŐL AKAR TANULNI

A Német Távirati Iroda az angol hírszolgálat
közleményét közvetíti, mely szerint Ausztrália kato-

Rosztov azon a ponton van, hogy teljesen el-
szigeteljük

és nyíltan beismerték, hogy a bolsevista hadseregnek
vissza kellett vonulnia kelet felé. Mindkét lap aggódva
kérdézi,

vajjon szervezhet-e Timosenko új ellenállási
vonalat a Volgától keletre?

közponi tanácsa elnökének a moszkvai rádióban tar-
tott beszédét ismerteti. A szónok a Molotov által
megkötött szerződésekből származó

kötelezettségek azonnali teljesítését követelte
az angoloktól és amerikaiaktól.

A Daily Herald a maga részéről a katonai hely-
zettel foglalkozva kijelenti, hogy az angoloknak és
amerikaiaknak egy percig sem szabad habozniuk,
mert

a háború sorsa a szovjet fronton dőlhet el.

Szovjet torpedó súlyosztette el a svéd hajót

nai bizottságot küld Moszkvába, hogy az ott a szovjet
páncélos hadviselés módját tanulmányozza. Szeren-
csétlen ausztráliaiak rossz helyre fordulnak, mert
azok után a páncélos vereségek után, melyeket a bol-
sevisták a németektől szenvedtek, legfeljebb azt ta-
nulhatják meg, hogyan nem kell a páncélosokkal
harcolni.

GOGOL OROSZ IRÓ SZÜLŐHAZA

Az angol hírszolgálat azt a hírt terjesztette, hogy
a németek felgyújtották Gogol orosz írónak póltavai
szülőházát és szobrát is lerombolták volna. Ezzel
szemben német hivatalos helyen megállapítják, hogy
Gogol szülőháza ma is áll és csak a tavalyi harcok
során sérült meg egy gránátlövéstől.

Az új török kormány programja nem különbözik az előző kormány célkitűzéseitől

Ankarából jelentik: Izmet İnönü török állam-
elnök Saradzsoğlu miniszterelnököt kinevezte a nép-
párt alelnökévé.

Tegnap minisztertanács volt Ankarában, melyen
török bel- és külpolitikai kérdésekkel foglalkoztak.

Nagy felháborodást keltett Ankarában az a hír,
melyet angolszász forrásból terjesztettek, hogy Tö-
rökország határait megszálltak erős katonai egysé-
gek. Zavart és bizonytalanságot akartak kelteni ezzel
a hamis hírveréssel, melyről török hivatalos helyen
megállapították, hogy nem felel meg a valóságnak. A
tény az, hogy

Törökország északi és keleti határvidékén
már régebben bizonyos biztonsági intézkedé-
seket fogantatottak.

Nagy érdeklődéssel tekintenek nemzetközi poli-
tikai körökben a török német gyűlés augusztus ny-
gyedikü gyűlésé elé, mert ezen ismerteti Saradzsoğlu
miniszterelnök és külügyminiszter az új kormány
programját. Egészen biztosra veszik, hogy

az új kormány célkitűzése nem fognak kü-
lönözni az előző kormány programjától
és külpolitikai tekintetben továbbra is a szigorú sem-
legesség álláspontjára helyezkedik majd.

Romantika: 1942

Menyasszonyszöktetés után — millió pusztit küld papa, mama „Csak jöjjetek haza!”

A szerelem, a szerelem... a szerelem sötét ve-
rem, — mondja a nóta. C. Ilona 21 éves constantai ha-
jadon is beleesett ebbe a verembe, bár ő ugy vélte,
hogy rózsaláncokkal ékesített tündérfogatra lépett
ra és Álomország felé utazik a mesebeli királyfival,
jelen esetben P. Györggyel, aki polgári foglalkozásá-
ra nézve tisztviselő, törekvő, csendes, udvarias fiú;
nem valami Adonisz s nem éppen leányalom, de egé-
szén jó — „parti”. Mint ősapáink idejétől kezdve
ilyenkor megcsik, a szülők csak hetek, hónapok mul-
va jönnek rá leányuk titkos vonzalmára, így hát
nincs azon sok csodálni való, hogy a leány szülei —
egyébként jómódú emberek, — csak akkor értesülnek
a nagy családi fordulatról, amikor ezelőtt két héttel,
egy ragyogó vasárnap délután kikelve, kinyalva, ün-
neplő öltözetben megjelent lakásukon „Gyurka” és
annak rendje és módja szerint megkérte a leány ke-
zét.

— Hát ez meg miféle „villám-akció”? — kérdezte

„Nincs eladó lányunk!”

Értesülései ugylátszik nem elégitették ki várako-
zását, mert a kétheti várakozási idő után hűvösen és
előkélően közölte a fiatalemberrel, hogy legnagyobb
sajnálataira, nem hallgathatja meg kérését, mert...
ezért meg azért és így meg úgy, egyszerűen:
— Nincs eladó lányunk! — mondotta s nagyobb

a mama. — Azt sem tudom, kinek az ia-fia ez a fiatal-
ember... — sugta leányának, aki azonban édesen mo-
solyogott és bájosan hallgatott. Közben megjelent a
„család feje” is a színen. Nem kevésbé hökkentette
meg őt is a váratlan fordulat, de mint ilyenkor az elő-
relátó, gondos papa cselekedni szokott, nem adott el-
utasító választ, hanem kétheti haladékot kért. Addig
„a nána kell nézni a hozománynak” satöbbi, — mon-
dotta.

A fiatalok kissé elszontyolodtak, de mit tehettek
mást, — vártak. Uővégre az a két hét nem a világ.
Eltelik. A papa pedig ezalatt egy magánnyomozó iro-
dát megszögyenyítő körültekintéssel és lendülettel vég-
ig in'erjувolta az egész környékét. Mit tudnak a fia-
taleberről? Hol van állásban? Mennyit keres?
Nem-e „lumpol” sokat? Nem udvarolt-e már más
leányknak? Nincsen-e valami a rovásán? Szorgalmas,
józan, törekvő ember-e?

nyomaték kedvéért hozzátette:

— Vitának pedig nincs helye!

A fiatalember lehorgaszott fővel távozott, a
leány pedig sirt, jajveszékelt, jelenetet rendezett.

— Tudjátok meg, ha nem engedi-ek, hogy a felesé-
gé legyek, ti lesztek az oka mindennek! Mászok

nem megyek férjhez! És... és inkább meghalok, de
nem mondok le erről a házasságról!

A mama tanácstalanul tördelte kezét.

— De édesem, mi csak a te javadat akarjuk...

A papa bölcs mondasókat eregetett:

— Az idő minden sebet meggyógyít! Jobb ma le
mondani, mint holnap csalódni! Van még elég derél
fiu a világon! Találsz majd magadhoz illőt s akko
belátod majd, érdemes volt a szülői akaratnak enge-
delmeskedni...

„Világgá mentem... nem láttok többé!...”

Másnap a leány nyomtalanul eltűnt szülei lakásá-
ról. Érdeklődtek utána a rokonoknál. Ott sem volt
Már-már öngyilkosságra gondoltak, amikor felfede-
ték a bucsulevét. Ebben ennyi állott:

„Világgá mentem szerelmesemmel. Nem en-
gedtetek meg, hogy a felesége legyek, így hát en-
gem sem láttok többé. Isten veletek.

Ilonka”.

A kétségbeesett szülők mindent tüvé tettek; ku-
tattak a leány után, de hiába. A fiatalok szerelmesek
Nyomtalanul eltűntek. Ekkor azután kezdődtek a csa-
ládi viták.

— Mindennek te vagy az oka! — így a mama.

— Te nem vigyáztál rá, azért jutott ide! — így
a papa.

S végül is, könnyek között, bevallották egymás-
nak, hogy mindent megengednének, elfelednének
megbocsátának, csak — „életjelt adna magáról az
a leány”.

SORSDÖNTŐ TAVIRAT

Egyik este távirat érkezik. A leánytól. Braşov
Brassó mellől.

— Utoljára kérlek benneteket...

A papa végig sem olvasta a sürgönyt. Levélnel-
beillő sokszavu távirat ment a leány után, hogy jöjjen
haza, minden úgy lesz, ahogy akarja. Millió pusztit
küld papa, mama. „Gyurkánk” ne féljen. Nem harag-
szunk. De komolyan jöjjetek, az első vonattal.

A fiatalok „komolyan” jöttek is. Hiszen már pén-
zük is fogytán volt.

A vizsontlátás örömeit minnek ecseteljük.

Megható volt.

Igy is szokott történni... (komisz)

Az ellenség „pszichológiai arcvonalai”

Berlinből jelenti a Rador: Göbbels dr. német bi-
rodalmi propagandaügyi miniszter a propagandairóda-
vezetőinek értekezletén felszólalt és a katonai, vala-
mint politikai helyzetet ismertette. Bevezetőjében ki-
emelte, hogy az ellenséges propagandának a katonai
összeomlásra vonatkozó hazugságait az egyre jobban
kihangsúlyozódó borulátás váltotta fel. Ez a borulát-
ás az afrikai brit vereség és az angol-amerikai vesze-
teségek után növekedett, — mondotta Göbbels dr. —
Rendkívül kedvezőtlen helyzetükben a szövetségesek
még nagyobb mértékben folyamodtak képzeletszülté-
számadatok feltálatásához és egyes újabb „pszicho-
lógiai arcvonalak” létesítéséhez. A jelenlegi helyzet a
tengelyhatalmak részéről a legnagyobb derulátást
indokolja. A vezérszó továbbra is ez marad: „A győze-
lem mindenáron!”

Nyilaskeresztes vezetők egymás ellen

Budapestről jelentik: Szálasi Ferenc és Málnási
Ödön, a magyarországi nyilaskeresztes párt két veze-
tőtagja között már hosszabb idő óta heves sajtóharc
folyik, amely egyre jobban kiéleződik. Málnási egyiz-
ben már nyilvánosan felszólította Szálasi Ferencet,
hogy távozzék a párt éléről, de Szálasi ennek a fel-
szólításnak mindeddig nem tett eleget. Málnási most
a Magyarság hasábjain újabb felszólítást intézett
Szálasihoz, hogy mondjon le a pártvezetéséről és azzal
fenyegette meg, hogy amennyiben ennek a felszólítás-
nak nem tesz eleget, akkor leleplezéseket közzöl róla.

A kínai pénzügyminiszter a japán császárnál.
Tokióból jelentik, hogy a japán császár tegnap ki-
hallgatáson fogadta a nemzeti kínai kormány pénzü-
gyminiszterét. Ugyancsak kihallgatáson volt a
tennonál az a kijenc japán tábornok is, akik most
tértek vissza a kínai harctérről.

Német és olasz repülők bombázták az angol csapatokat

A német vezéri főhadiszállásnak szerda déli hivatalos jelentése szerint Egyiptomban El Alameintól délre német és olasz repülők bombázták az ellenséges csapatokat és azoknak súlyos veszteséget okoztak. Ugyanitt az angoloknak támadásait visszaverték.

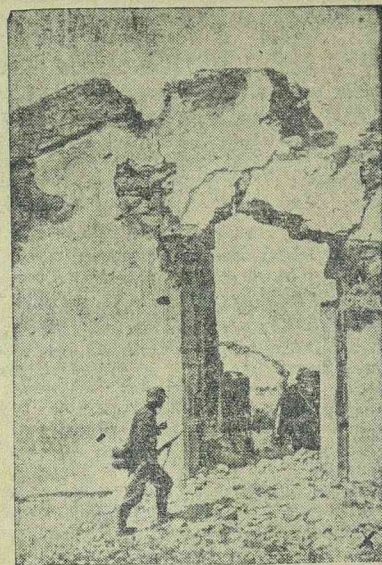
Malta sziget katonai berendezéseit a repülők éjjel-nappal támadták.

Brit repülők megsértették Spanyolország semlegességét

Tangerből jelenti a Stefani iroda: Gibraltárból jövet hétfőn este angol repülőgépek a hét folyamán már másodszor akartak elrepülni Tanger városa fölött, a spanyol léghatárító tüzérség azonban működésbe lépett, tüzelni kezdett a brit gépekre, mire ezek kénytelenek voltak visszafordulni és legnagyobb sietséggel támaszpontjaikra visszatérni.

A TENGERBE ZUHANT ANGOL REPÜLŐGÉP

Madriból jelenik, hogy a spanyol tengerpart közelében lezuhant egy brit harci repülőgép. A személyzetet a spanyol hajósok mentették meg. A megmenekült pilóta elmondta, hogy gépével a Földközi-tenger felé volt utban. A spanyol hatóságok a brit katonákat internálták.

Rommá lőtt ház, amelyet a bolsevisták menekülésszerűen elhagytak

Tüzhálálra ítélték az angolok a katonai sorozás miatt fellázadt hindu lakosságot

Lisszabonból jelenti a Rador: A londoni Times értesülése szerint az egyik hindu tartományban támadt lázadásnak az volt az oka, hogy az angolok a bennszülöttek között sorozták a brit hadsereg számára. Az angolok ezekkel szemben rendkívül szigorú meg-

torló intézkedéseket fogantatosítottak. A lázadók leve részével megbízott csapatok körülkerítették a lázadókat és beszorították őket egy erdőbe, amelyet azután felgyújtottak azzal a szándékkal, hogy az erdőben levők élelven elégjenek.

A londoni rádió beismerő vallomása:

Anglia és szövetségesei még csak nem is gondolhatnak arra, hogy az idén vagy jövőre megnyerik a háborút

Amszterdamból jelenti a Rador: Az angol alsóház ülésén, amelyen a hadianyagtermelésről tárgyaltak, az a meggyőződés alkult ki, hogy a szövetséges országok a háború legválságosabb fázisába jutottak. Ezekkel a szavakkal kezdte Robert Johnston kedden este a londoni rádióban a hadi helyzet ismertetését. Utált Lyttleton termelési miniszter szavaira, aki a hadianyagtermelés terén a legtekintélyesebb rendszerek bevezetését sürgette. Johnston kijelentette, hogy a hajótér szempontjából takarékosságra van szükség, mert a szárazföldi harcok és a termelés mögött fel lehet fedezni a tengeri hácat is. Nem tudjuk mi történik a tengeren — folytatta — de bizo-

nyos esetek az angol közvélemény tudomására jutottak. A szövetséges országok jelenleg nem haladnak éppen a győzelem felé vezető uton a tengeren. Csapán csak azt remélhetjük — mondotta, — hogy a szövetséges nemzetek fentartják magukat, de könnyen lehetséges az is, hogy erre sem lesz idejük. A hajótérvesztés jelenleg rendkívül súlyos probléma. A szövetséges országok nem is gondolhatnak arra, hogy ebben az esztendőben, vagy a jövő évben megnyerik a háborút. Egyetlen gondjuk csak az, hogyan állhatnak ellen azoknak a támadásoknak, amelyek pusztulással fenyegetik őket.

Visszaeső bűnözők rendőrkézen

Alig hogy kiszabadultak a börtöntöltelékek, folytatták a „tolvaj-mesterséget“

A Lugoj-lugosi rendőrség egymásután három ízben veszedelmes tolvajokat fogott el.

Popa D. C. Lugoj-lugosi banktisztviselő jelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki behatolt lakásába és onnan egy rend férfitöltényt s egy órát vitt magával 25.000 lei értékben. A rendőrség rövid nyomozás után a tolvajt Matei Nicolae 31 éves, bucuresti származású asztalossegéd személyében elfogta. Matei Nicolae

éppen az egyik ruhafestőtől akarta hazavinni az átfestett lopott ruhát.

Mint utólag kiderült, a tolvaj nemrég szabadult a fogházból, ahol hét évet és hét hónapot töltött. Átdták az ügyészségnek.

ELTŰNIK EGY GÉPSZIJ

A Lugoj-lugosi „Muschong” téglagyárból ellopott egy 30 ezer lei értékű gépszija. Rövid, erélyes nyomozás után

a rendőrség ennek a lopásnak a tettesét is elfogta,

Biron Vasile huszéves villanyszerelő személyében, aki

nemrég szabadult ki a fogházból. Megindították ellene az eljárást.

ELSZAKADT A KARKOTÓM, LEGYEN SZIVES MEGJAVITANI

— ezzel a kéréssel állított be egy ismeretlen fiatalember Hendei Dezső Lugoj-lugosi órásiületébe. Míg az óra a karóra szíjának javításával foglalkozkodott, a fiatalember

a műhelyasztalról elemelt egy 8000 lei értékű Doxa-zsebórát.

majd azzal az ürüggyel, hogy átszalad a trafikba cigarettát vásárolni, néhány pillanatra távozott. A lopott órát kalapja belésébe rejtette, majd visszament az üzletbe. Az óra közben felfedezte a lopást és az éppen arrahaladó rendőrszeme segítségével hívta lefogta a tolvajt:

megmotozásakor előkerült a kalapba rejtett zsebóra.

A tolvajt — Grozescanu Ion, Timișoara-temesvári származású 28 éves fia — a rendőrségre kísérték. Átdták az ügyészségnek.

FORUM (Arad)

nyáron is nagy filmeket játszik. Városunk egyedüli jó szellőztetett kellemesen hívós terme. Telefon 20-10. Előadatok 5, 7, 15, 9, 30. Mindennap 3-kor matiné 30 leles helyárrakkal

Ma az év legszenzációsabb ví-játéka

Egy film, ami egyaránt érdekli a házastársakat, egy feleséget mint a férjet

A szerelmi háromszög

A főszerepekben

LORETTA YOUNG, WARNER BAXTER

22. számú híradó

22. számú híradó

URANIA stájer filmszínház (Arad) Telefon 12-32. — Hívós terem

Előadások 5, 7, 15 és 9, 30. 3-kor matiné olcsó 30 leles helyárrakkal Nézze meg Amerika 4 legjobb sztárjának kitűnő rendezésű vígjátékát

Madeleine Carroll, Fred Mac Murray Allan Jones, Akim Tamiroff a „Trantella“ hőse

Mézeshetek Baliban

c. mű filmben

Legújabb ONC-UFA néborus híradó

HIREK

Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. Piata Brătianu 3. Telefon: 28-10.
Aradon előfizetések, hirdetések és reklamációk Reclama
hirdetőirodájában, Eminescu-tér 8. Telefon: 17-11.
Aradi szerkesztő: Babarczy György.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belső kör kézbesítéssel együtt egy hónap 110.— lei, negyed-
évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei.
Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.—
pengő fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.
Egyes példány ára hétköznapiakon 26 fillér, vasárnap 30
fillér. Hatóságoknak, közhivataloknak és közintézményeknek,
gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a
rendes előfizetési díj kétszerese.

A szüzdohány

Az alábbi józsi esetet egy kedves öreg ur mesélte el
neki; megpróbálom azt lehetőleg úgy elmondani, ahogy
azt őt hallottam.

Egyik vármegyei székhelyen (a város neve nem fontos)
az volt a szokás, hogy Szilveszter-estén, az év utolsó
napján, a rangban legidősebb hivatali vezető, vendégül
látta a csorára a városban működő összes hivatalok főnöke-
it. A főispán fiait látott, így ez a feladat a törvény-
széki elnökre hárult aki ennek a feladatnak a legnagyobb
örömmel tett eleget. A vacsora kitűnő volt, a vendégek
igen jól érezték magukat és amikor a feketekávéra került
a sor, a házigazda azt indítványozta, hogy a feketét a pi-
patorumban fogyasszák el. Az elnök ur nagy pipás volt
és igen kedvelte a finánc-nemlátta szüzdohányt. Minden
vendégének egy hosszuzaru csibukkal és valami csodá-
latos aranyszínű, kellemes aromájú dohánnyal kedves-
kedett, csaptak is olyan pipázást, hogy alig láthatták egy-
mászt a nagy füstben. Akinek módjában volt, csupa tré-
fából azon iparkodott, hogy a szüzdohány füstöt a pénz-
ügyigazgató orra alá fujjja. A főispán jól érezte, hogy ez
a tréfa teljesen az ő kontójára megy, de azért elismerés-
re méltó türelemmel állta az ostromot és a legártatlanabb
képpel csak azt kérdezte meg az elnököt, hogy van-e még
sok ebből a remek dohánnyal? Az elnök gyamranlanul azt
válaszolta, hogy van még egy zsákkal. Mint minden va-
csorának, úgy az elnök vacsorájának is egyszerű vége sa-
kadott és a társaság boldogjévi kívánásokkal kedvesen bu-
csuzott el a vendéglátó gazdától és egymástól. Az elnökék
is lenyugodtak és nemsokára csend borult az elnöki pa-
lotára.

Az elnökék még nyugodtan pihentek, amikor a szoba-
fény nagyijedten ront be a hálószobába azzal a hírrel,
hogy két finánc van kint és az elnök urt keresi. Az elnök
önkéntelenül okozati összefüggést velt felfedezni a finánc-
ok látogatása és a szüzdohány között. Negyon kellemet-
len lenne törvényszéki elnök letére egy dohánykihágási
ügybe keveredni, azért rögtön határozott és dohánykész-
letét a jól befűtött kályhába gyömöszölte és elégette.
Amikor ezzel a művelettel elkészült, kiment a fogadószob-
ába a fináncokhoz és megkérdezte tőlük, hogy mi járta-
ban vannak?

A két diszbeöltözött finánc erre vigyázzállásba mere-
vedik és jelenti hogy a nagyságos pénzügyigazgató ur
rendeletből eljöttek a nagyságos elnök urhoz, hogy a hely-
beli pénzügyőri szakasz nevében boldog újévet kívánja-
nak; tisztelgetek és s rkon fordulva elhagyták az elnöki
lakást. (Jóska bácsi.)

Kihallgatások a miniszterelnökhelyettesnél.
Bucurestiből jelenti a Rador, hogy Antonescu Mihai
professzor helyettes miniszterének július 14-én ki-
hallgatáson fogadta Monsignore Andrea Cassulo pápai
nunciust, továbbá Conte Casa Rojas bucaresti
spanyol Bering dán, Benzon Branko horvát, René de
Weck svájci, Eduard H. J. Palin finn és Petroff Csoma-
koff bolgár követet, valamint Samuel de Campo chilei
ügyvivőt.

Százhusz zsák levél érkezett a genfi Vörös-
kereszt hadifogoly-osz ályához Kanadából. Ezeket a
leveleket Kanadában internált vagy hadifogságot
szervező német és olasz állampolgárok irták hozzá-
tartozóiknak. A levelek hosszas kalandozás után
érkeztek meg Genfba, ahonnan a címze teknek to-
vábbítják.

Nem történt merénylet Zágrábban. Berlinből
jelenti a Rador, hogy mértékadó német helyen telje-
sen aaptalannak minősítették azt a külföldön ter-
jesztett hírszélést, mely szerint Heim rohamosztágos
csoporthoz vezető zágrábi rendőrtársa ellen merényletet
kísérletet volna meg.

Elhunyt egykori főispán. Budapestről jelen-
tik: Szinyey-Merse István, Sáros megye nyugalmazott
főispánja, Budapestben nyolcvanegy éves korában
meghalt. Temetése csütörtökön megy végbe a ma-
gyar fővárosban.

**Számegyeven újság a felszabadított keleti ter-
ületeken.** Másfél száz lap megjelenését engedélyezték
a megszálló német hatóságok a felszabadított keleti
területeken. Ezek közül hét német, tizenöt orosz, hu-
sónegy lengyel, tizenegy litván, egy lengyel, hat fehér-
oros, tizennyolc orosz, egy tatár, hatvan pedig ukr-
rán nyelven jelenik meg. Közel ötven további lap en-
gedélyezése a közeljövőben történik.

Amikor rettenetes hőség és gyilkos hideg pusztított a földön

Az időjárás tekintetében nem lehet az emberek-
nek kedvében járni. Pedig bármilyen kemény volt is
a két esztendő előtti tél vagy bármilyen forró volt kö-
zel tizenkét esztendővel ezelőtt a nyár, mindez csak
gyermekjáték ahhoz képest, hogy milyen hatalmas
fagy, vagy forróság költözne a földre akkor, ha a ter-
mészetnek ismét eszébe jutna olyan időjárást terem-
teni, amilyen már sokszor gyötörte a glóbusz életét,
időtlen történetek évmilliói folyamán. Bármit is
szenvedtünk mi, most élő emberek a fagyól vagy for-
róságtól, vagy bármit is kényszerültek tekintetben
atyáink, nagatyáink eltérni, a föld mégis mindig
előteremtette számunkra a megélhetési feltételeket és
az emberiséget nem fenyegette az a veszély, hogy a
hő vagy a fagy következtében elpusztulhat.

Ne feledjék el azonban azok, akik szüntelenül
korholják az időjárást, hogy előláthatnak egy-
szer majd ismét olyan állapotok, amilyenek már mu-
tatkoztak a föld történetének folyamán. A világegye-
temet nem ismerjük és nem tudjuk, hogy mikor ismét-
telhetik meg újra a bennünket körülvevő rejtélyes
erők titolozatos játékaikat. Irtózatos erők tombolnak
körülöttünk a világegyetemben. Megtörténhetik,
valamelyik szörnyű napon arra ébredünk, hogy az
időjárás már nem az, ami volt. Vajjon mi érhetne be-
rünk, kérde a mai ember, aki már hozzászokott ah-
hoz a gondolathoz, hogy az időjárás kisebb-nagyobb
ingadozásokkal, mégis csak bizonyos mértékben áll-
andó jellegű. Megtörténhetik példának okáért, hogy
egyszer csak előnti a világot egy olyan hőhullám,
vagy fagyhullám, amely egész civilizációkat megse-
misítéssel fenyeget, egyszerre oltva ki száz és száz
millió ember életét.

Az ember történetének őskorszakában már elő-
fordult az ilyen elváltozása az időjárásnak. Sőt nem-
csak egyszer történt meg, hanem megtörtént több-
ször is. Ahol pedig ez a veszedelmes időjárás lecsa-
pott, ott az embernek éppen úgy el kellett menekülnie
más tájakra, ha tudott, mint ahogyan elvándoroltak
az állatok is. Volt ugyanis egy idő, amikor az ember
is növényevő állat volt, — akkori szellemi és testi áll-
apotánál fogva nem nevezhető másképpen, — el kellett
tehat oda vonulnia, ahol táplálékot és új életet remél-
hetett a természetből. Ami a hőseget illeti, a termé-
szettudósok többségének véleménye szerint valaha
olyan izzó forróság volt a földön, hogy semmiféle élet
nem létezhetett. Azután következett száz és száz ezer
évvél később az az állapot, amikor az egész föld levegője
egy gőzkamra levegőjéhez volt hasonlatos. Égig
erő magas fák növekedtek, a fűszerű növények elér-
ték az öt, tíz méter magasságot, majd megszülettek
azok a fantasztikus szörnyetegek, amelyek ha ked-

vük támadt, lelegeltek reggelire akár egy mezőnyi
területet.

Beköszöntött azután körülbelül százötvenezer
esztendővel ezelőtt a jégkorszak. A nap egyre keve-
sebb és kevesebb meleget adott, a déli és északi sar-
ról pedig egyaránt előntötték az egész földet a fagy-
hullámok. Lassan-lassan mindenütt megszűnt a
egykori élet, a föld már nem volt Terület asztalkán-
— a szüntelenül faló gigászi szörnyetegek száma
ezek eltűnése után, elpusztultak és csak óriási csom-
vázuk maradt meg bizonyosságul a későbbi idők számára,
hogy benépesítették a földet valaha ilyen lények.
Akadtak akkoriban olyan élő lények is, melyek me-
birkóztak még a jégkorszak mondhatatlan vész-
tagságaival is. Így a mamuth ujjvastagságú sző-
zetével a testén, hozzáidomult, — mint tudomány-
san mondják — asszimilálódott a természethez. E
az állapot több mint száz ezer évig tartott. Jég és jég
volt mindenütt, ahol később újból kivirágzott az élet.
Körülbelül negyvenezer év előtt történt, hogy a na-
jsmért meglönyvörült az ő szerencsétlen bohócján
ismét küldözgetni kezdte hősiarait. Lassan-lassan
újbol átmelegedni kezdett a föld, közbelen állandó
lett ez a folyamat és így alakult ki a közhírszakra-
vaskorszakon keresztül az emberi civilizáció. I-
azért még mindig támadtak visszatérések. Legutóbb
a tizenegyedik század folyamán jelentkezték vés-
jes fagyok és akkoriban különösen Észak-
európának kellett szenvednie. Abban a században
Balti-tenger állandóan be volt fagyva és az észak-
európai államok ugyszólván elnéptelenedtek. Semm-
féle éhínséggel nem volt ez az állapot összehasonlí-
ható, amely akkor konokul pusztított. Már Angliát
elérte a rettenetes megpróbáltatás, amikor végre-
részesleges jégkorszaknak ez a félszázadig artó f-
próbája is véget ért.

Azóta körülbelül ötszáz év telt el és sem ren-
kívüli fagy, sem pedig rendkívüli meleg nem fenye-
gette az emberiséget. Azonban ne legyünk sem elbiz-
kodottak, sem pedig az időjárás tudományra gög-
sek. Annál kevesebb okunk van erre, mert az ilyen
katasztrófális klímaváltozásokat nem földi, hane-
kozmosz erők okozhatnak csupán. Ezekkel szembe-
pedig nem csak tehetetlenek vagyunk, hanem telje-
sen tudománytalanok is. Hogy a világminőségbe-
mi történhetik, az hallandó elme nem fogja kiszámi-
hatni, vagy megismerni sohasem. Egy újabb jégko-
szak vagy hőköszak bármikor rázuulhat ismét erre
a világra. Örüljünk tehát, hogy tirthető időjárás i-
szonyok közepette élünk. Ne ócsároljuk sem a hid-
get, sem a meleget, sem az esőt, sem a fagyot, mert
mindezen időjárás i tényezők összjátéka meg-
csak lehetőséggé teszi számunkra az életet.

Bucuresti hus- és zsirfogyasztása. Az ellátási
államtikárság közli, hogy ez év január elsejétől ma-
jus 31-ig a bucaresti vagonhid utján a főváros lakó-
sága számára a következő hus- és zsirmennyiséget
osztottak ki. A lakosság kapott egy millió 574.136
kilogram huszt és 230.454 kilogram zsirt. A hentes-
áru gyáraak egy millió 396.792 kilogram huszt és
15.175 kilogram zsirt. Az élelmezési szindikátus ka-
pott 285.942 kilogram huszt és 6007 kilogram zsirt. A
kórházak 35.755 kilogram huszt és 785 kilogram zsirt
kaptak. A különböző hatóságok között 81.707 kilog-
ram huszt és 31.185 kilogram zsirt osztottak szét. Az
iskolái és munkáskantinok 131.041 kilogram huszt és
4732 kilogram zsirt kaptak. A főváros lakossága te-
hát öt hónap alatt három millió 505.478 kilogram
huszt és 288.338 kilogram zsirt fogyasztott.

Házasság. Glavian Armena és Roth Git a va-
sárnap, a hó 12-én Timisoara-Temesvárott házassa-
got kötöttek.

Betörök garázdálkodása. Éjszaka ismeretlen
tettesek behatoltak Csegezy István dr. Tarnaveni-
diesőszentmártoni orvos lakásának élelscamrájába,
ahonnan több ezer lei értékű ruhaneműt és élelmszert
vittek el. A betörőket keresik.

A cement ára. A július 14-én megjelent 16.
szamu hivatalos lap közli az ellátási államtikársá-
rendeletét, amely a rendes Portland cement gyá-
rára; az egész ország területére egységesen vagonon
kint 24.150 leiben állapítja meg. Kis- és nagykereske-
delemben Bucuresti kivételével a tíz tonnás vago-
cement árához hozzászámítható még 3200 lei, csoma-
gadási költség, 5000 lei fogyasztási illeték, 4529 lei
forgalmi adó, 300 lei fuvarlevél költség, 330 lei bé-
lyegköltség, továbbá 330 lei bélyeg a cement-hivata-
számára és 1512 lei négy százalékos nemzetvédelmi
illeték. A vagon cement ára tehát összesen 39 251 lei.

Kisfiu tűzhalála. Gheorghé M. Dinu 12 éve
kisgyerek gázon akart ételt melegíteni édesapjának
olyan ügyetlenül sürgött-forgó t azonban a gáztakar-
réktűzhely körül, hogy a lángok belekaptak ruhájába.
Sulyos égési sebeket szenvedett és néhány óra múlva
a campaini kórházban meghalt.

Letartóztatták a gázoló soffírt. Adjudean
Nicolae constantai gépkocsivezető autójával az or-
szágon elütötte N. Maria 80 éves öregasszonyt, ak-
sérüléseibe nemsokára belehalt. A soffírt letartóz-
tatták.

EGYETLEN NYÁRI SZÓRAKOZÓHELY ARADON

Mától kezdve PUSKIN világsiker aratott
novellájának filmváltozata

A póstamester

(der Postmeister)

HEINRICH GEORG, HILDA KRAHL-al

ARAD
KERT, ARAD
TELEFON 24 45

Előadások
3. 5. 7. 10 és este
9.30-kor a kertben

— **Ferdinand király halálának évfordulója.** Bucurestiből jelenti a Rador: Julius 20-án Ferdinand király, a nagy uralkodó és a Mihai Viteazul rendjel megalapítója, halálának tizenötödik évfordulóján az elhunyt király és a Mihai Viteazul rend elhalt tagjai emlékére Curtea de Argeșen gyászünnepek lesznek, amelyre a rend régi és új tagjait is meghívták. Hogy lehetővé tegyék a tényleges tisztelőknek, akik a Mihai Viteazul rendnek tagjai, a gyászünnepeken való részvételt, amennyiben a Dnyeszteren túl vannak, három napi szabadságot kapnak.

— **A megyei prefektus új kabinetfőnöke.** A Timiș-Torontal-Temes-Torontal megyei prefektúra közli, hogy július 14-től kezdve Tudose Teodor, a prefektúra képzett és kiváló tisztviselője lett a megyei prefektus kabinetfőnöke. Bizonyosra vehető, hogy megfelel ennek a bizalmi állásnak.

— **A japán császár finn kitüntetésé.** A finn államelnök a Fehérrózsarend nagykeresztjét a láncokkal adományozta a japán császárnak, aki a kiüntetés tavrátban köszönte meg.

— **Házasság.** Szabó Gizi Arad és Schrodt Sándor Timișoara-Temesvár e hó 19-én délután félhat óraker tartják esküvőjüket az aradi római katolikus templomban.

— **Előadás.** Merisan Aurel vasárnap, augusztus 2-án este nyolc óraker a Timișoara-temesvári kereskedelmi főcsum disztremében vetített képekkel kísért előadás tartja „A tegnapi és a mai kommunizmus” címmel. Az előadás jövedelmének egyrészét a prefektúra mellett működő Patronázs Bizottság úján a Timișoara-temesvári sebesülteknek jut átják. A frontarcosok számára a belépés díjtalan és számukra ülőhelyeket tartanak fenn.

Takarékoshodjunk a kenyérrrel!

— **Julius 14. napjának megünneplése Franciaországban.** Párisból jelenti a Rador: Párisban július 14-ét a helyze nek megfelelő komolysággal és méltósággal ünnepeiték meg. A párisiak tömegesen fejezték ki kegyeletüket az ismeretlen katona síreméknél. Azután ismét meggyújták a síreméknél elhelyezett örökmécseket. A lakosság elvonulása a síremék előtt egész éjtzaka tartott.

— **Kereskedők figyelmébe.** Timișoara-Temesvár város gazdasági híva ala felszólítja az összes kereskedőket, hogy legkésőbb július 18-ig jelentkezzenek az olaj és griz szétosztását igazoló bonokkal. Mindazok a kereskedőket, akik a bonokkal nem számolnak el, kizárják az élelmiszerek szétosztásából. A cukorjegyvek benyújtásának határidejét később közlik.

— **Kétszázhárom vendéglői üzem.** Timișoara-Temesvárot, mint jelentettük, most osztályozták újból a vendéglői üzemeket. A városi rendelet felsorolja az egyes vendéglőket. Összesen 203 vendéglői üzembről van szó. Ezekből 4 luxushelyiség, 19 az első osztályba került, 89 üzemet soroztak a második osztályba és 91 üzemet a harmadik osztályba. A bodegák közül csupán kilencet osztályoztak, mert csak ennyinek tulajdonosa kérte ezt. Igy 4 elsőosztályú és 5 másodosztályú bodegát emlit a városi rendelet.

— **Elfogtak egy gyilkos kőművest.** A Tarnava Mica-Kisküküllő megyei Rosia de Ilcus-Székásrezes-egyháza község határában megdöbentő büntény történt. Ejszaka az országúton leütötték Sztankovics Béla negyvenhét éves kőművest, akit arra haladó gazdák találtak meg. Az eszméletlen embert beszállították a községbe, ahol borzalmas kínok után meghalt. A tettes kézrekerítésére megindított nyomozás sikerrel járt, mert elfogták Bota Ilie kőművest, aki kihallgatása során bevallotta, hogy Sztankovics Bélát egy doronggal ültette agyon. A büntényt bosszúból követte el, mert az egyik kőművesmunkát, amelyet mindketten meg akartak szerezni, Sztankovics kapta meg. A gyilkos kőművest átadták az ügyészségnek.

— **Anyakönyvi hírek.** A Timișoara-temesvári anyakönyvi hivatalban a következő bejegyzések történtek: Születtek: Marcus Simion tanár leánya Georgeta, Truppel Sándor könyvelő fia Béla, Metea Octavian ügyvéd leánya Simona, Koszta Jenő vasesztergályossegéd leánya Olga, Magyarev Brancu kesztyűs fia Tiberiu, Duckhorn János kereskedő leánya Margit, Hamburger Dávid kereskedősegéd leánya Hedvig, Nothof Mihály kereskedelmi alkalmazott fia Günter, Sarbut Joan szabósegéd fia Constantin, Vize Ignác szabó leánya Teréz. Meghaltak: Telicsák Mária 57 éves Szőlősv József 61 éves kereskedő, Burik Erzsébet 52 éves, Morariu Victoria 19 éves.

— **Az amerikai munkanélküliség.** Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok munkaügyi bizottságának elnöke közölte a sajtó képviselőivel, hogy Amerikában jelenleg még mindig 2.600.000 ember van munka nélkül.

— **Tizenhét új hajógyár Spanyolországban.** Madridból jelentik, hogy újabban tizenhét új hajógyárat építettek, illetve bővítettek ki. Ezek a gyárak tízezer munkást foglalkoztatnak.

— **Adomány.** Özevgy Nemes Józsefné, dr. Kimmel Berta elhalálása alkalmából korszorumegeválítás címén a Timișoara-temesvári mentők számára lapunk kiadóhivatalában 500 leit adományozott.

— **Hirtelen halál a padon.** Timișoara-Temesvárott a gyárvárosi Coronini-téren egy férfi vonta magára a figyelmet, aki a plébániatemplom előtt egy padon ülve összeroskadott és nyilvánvalóan súlyos rosszullétben szenvedett. Járókelők a segítségére siettek, közben azonban a férfi meghalt. A rendőrség részéről kiszállt Santau Dumitru vezető rendőrkapitány és Pauta Horia dr. körületi orvos, aki megállapította, hogy az embert szívizélhüdes érte és az ölte meg. A halott Rückert Lajos 36 éves gyárvárosi asztalossal azonos.

— **Gyermekotthon naptára van előkészületben.** Az a terv, hogy összes gyermekotthonunknak, akár egyházak, akár a népközösség vagy bármely más intézmény tartja fenn azokat, a rövid ismertetése benne legyen a naptárban. Kérjük, hogy a vezetőség ez intézmények pár soros történetét sziveskedjék a Fratelia-ujkissodai református lelkeszi hivatal címére rövid íón belül elküldeni. Cim: Parohia Reformata-Fratelia, jud. Timis-Torontal.

— **Belefulladt a fürdőkádba.** Dörner Anna 19 éves bucaresti háztartásbeli alkalmazott a fürdőszobában ruhát mosott a kádban. A mosás után két rend ruhát benzinnel tisztítani kezdett, közben azonban rosszul lett. A kád szélére fellepve, ki akarta nyitni az ablakot, de elszédült és a vízzel szintűg telj fürdőkádba zuhant, ahol megfulladt.

— **470 kiló szalonnát loptak egy aradi mészáros-tól.** Sándor Mihály aradi mészáros néhány nappal eelőtt jelentette a rendőrségnek, hogy éjtzaka ismeretlen tettes átkulcs segítségével behatolt Saguna ut 218 szám alatt levő raktárába és onnan száz kiló szalonnát lopott. Előadta a mészáros azt is, hogy raktárát már hónapok óta sorozatosan fosztogatják és eddig összesen közei 500 kiló szalonnát loptak tőle. A nyomozás eredményre vezetett és a rendőrség a tetteseket özevgy Szeferné s annak leánya (mindketten a Saguna ut 218. szám alatti lakosok) személyében jeleplezte. A lopást beismerték és emondták, hogy 470 kiló szalonnát loptak és azt kilónként 180—220 leies árban adták el ismeretlen egyéneknek. A tolvajok kihallgatása még tart.

— **Két gyermeket gázolt a tolatómozdony.** Borzalmas szerencsétlenség történt tegnapelőtt az aradi vasuti állomáson. Az egyik tolatómozdony elütötte Lazar Maria és Lazar János gyermekeket, akik a vasuti töltésen játszottak. A hét éves leánykának és a kilenc éves fiúcskának egy-egy lábát vágta le a mozdony kereke. Nagy vérvesztéssel és önkivületi állapotban kórházba szállították őket.

— **Braziliában jeállították a magánautók forgalmát.** Buenos Airesből jelenti a Rador: Braziliában a mai napon újabb intézkedések lépnek életbe a benzinfogyasztás korlátozására. Ezek szerint az összes magángépkocsik forgalmát jeállították. Csak a hatóságok és a külföldi diplomaták gépkocsijai közlekedhetnek. Forgalmi engedélyt kaptak a tehergépkocsik és autóbuszok is.

— **Ítélet a bradi sörraktárosok perében.** Az aradi büntetőtábla most hirdette ítéletet a bradi sörraktárosok ismeretes perében, amelyről néhány nappal eelőtt már beszámoltunk és amely azért indult Fugeta Emil, Seracu Gheorghe, Pracer József, Rusu Dumitru és Brana Atanasia ellen, mert a sört drágábban árulák a megengedettnél. Fugeta 5 éves munkatábori ítéletét 5000 lei pénzbírságra, Pracer ugyancsak öt éves ítéletét 3 hónapi munkatáborba való utalásra szállította le a büntetőtábla, Rusu egy éves büntetését helybenhagyta, Brana és Seracu büntetését pedig törölte a bíróság.

— **A Timișoara-temesvári mentők kérelme.** A Timișoara-temesvári mentők a társulat zavartalan működésének biztosítására július 10 és augusztus 20 napjai között rendkívüli gyűlést rendeznek. A gyűlést egytől százig számozott és a rendőrség által látamozott gyűlésekkel, valamint téglajegyekkel végzik. A mentők kérik a város lakosságát, hogy a társulatot minél hathatósabban támogassák, mert ezáltal a közhasznú intézmény további működését biztosítják.

— **Változatlan buzaárak mellett olcsóbb lesz a kenyér Magyarországon.** Budapestről jelentik: Kállay Miklós magyar miniszterelnök tegnap a Magyar Élet pártjában nagy beszédet mondott, melyben foglalkozott a harctéri helyzetrel és az ellátási kérdésekkel is. Bejelentette, hogy a napokban rendelkezés jelenik meg, melynek értelmében az élősértés ára kilónként két pengő tíz fillér, a tej termelői ára pedig negyven fillér. Az egyéb termelői árak változatlanok maradnak. Változatlan marad a buza ára is, de a kenyér árát négy fillérral leszállítják kilónként. Ebben az évben tízennégy millió pár cipőt hoznak forgalomba és gondoskodnak a lakosságnak ruhával való ellátásáról is.

— **Osalásért elítelt cigányasszonyok.** Az aradi törvényszék egy-egy hónapi fogházbüntetéssel sújtotta Kovács Róza és Ardelean Anna aradi cigánytelepi lakosokat, mert az elmúlt évben becsapták Tomita Ilariéné sinteai-szintyei asszonyt.

— **Három holttestet halásztak ki a folyóból.** Az elmúlt napokban, mint megirtuk Aradon ismét többen fulladtak bele a Marosba fürdőzés közben. Aradon most egyszerre három ember hulláját halászták ki a folyóból és pedig Margineanu Vasile 22 éves aradi asztalossegéd, Tóth Mária-Magdolina aradunoui-ujaradi 14 éves leánya és Vormittag Adam glogovati-3thalomai gazda holttestét.

Mozi

Csütörtökön, július 16-án Aradon a mozik műsora a következő: Aro: A postamester (német film). Corso: A cirkusz hősei (német vígjáték). Forum: A szerelmi háromszög (amerikai film). Uránja: Mézeshetek Baliban (amerikai film).

CORSO premier mozgó (Arad) Telefon 23-64

Egyedüli mozgó nyitott tetővel

Ma, csütörtökön PREMIER

Előadások 5, 7:30 és 9:30-ór
3 óraker 30 leies helyárakra

vidám és izgalmas bohózata:

A cirkusz hősei

Egyesített heti híradó a legújabb e-eményekkel

EGÉSZSÉGÜNK

Nagy András dr.

A ruházkodás egészségтана

4. A ruhák szabása (folytatás)

A felsőruhák közül először a „kiskabátot” említjük, mint azonos megadja az angolos és ma az egész világon általános polgári viselet jellegét. A „zakót” mindenki ismeri és valószínűleg minden férfi utálja. Vastag, melegben kibíratatlan a szabása és „állása” miatt belerakott, mindenféle töltelék miatt. Hidegben viszont nem melegít, mert felül teljesen nyitott és ha gallérját fel is tűrnök — kockázattal, hogy ezzel elrontjuk a „fazonját” — ugysem takarna semmit. Lobogó két szárnya miatt minden élénk tevékenységnek ellensége. A test állását, formáját meghamisítja, sőt elkünteti, sohasem csinos és ha az, akkor a szabó ügyességét, nem a test alakját árulja el. Nagy jó ténne a férfiakkal az, aki a múlt század nyárs-polgári nagyképűségének ezen, a megkövült emléket könnyebb, használhatóbb, csinosabb és olcsóbb ruhadarabbal cserélné fel. Talán ilyen irányzat előjele az itt-ott feltűnő rövid zubbony („spenzer”) — melyet azonban egyelőre csak fiatalok és nyárs-polgári előítéltektől független egyének viselnek. Az bizonyos, hogy újabban a zakó sokat veszített népszerűségéből és egyre gyakrabban látunk embereket, kik egyszerűen — semmit sem viselnek helyette, hanem munkájukat kabát nélkül, ingben végzik.

Semmivel sem lehet több jó, mondani a zakó kiscsőről, a mellénnyről. Egyetlen előnye, hogy sok zsebe helyet biztosít a férfiszemek sok apró vacakjának. Egyébként csak „mutató” ruhadarab, amennyiben csak az a hivatása, hogy mutasson, hiszen a hál a — ahol nem látszik — más anyagból készül. Lehet, hogy régebben a keményített ingmell leszorítására is szolgált, sőt a kétes tisztaságu ingeket is sikerrel rejtette maga alá. Azon előnyéről, hogy a nyakendő érvényesítését elősegíti, azért nem beszélünk, mert nem tudjuk, a mellény volt-e a nyakendőrt vagy fordítva, — és mert lassan, de félreismertethetően mindkét nevezetes ruhadarab visszaszorul.

A zakóruhának kiegészítő része a hosszú nadrág (pantalló) méltó az előbbiekhöz. Formáját illetőleg főképpen szákhoz hasonlítható, amit hiába igyekszik ideig-óráig elrejtteni a kínosan gondos valálás. Egészségügyi szempontból nem sok kifogás alá esik, hiszen csunyasága mellett megvan az előnye, hogy kényelmes. Egyéb jót aztán nem is lehet mondani róla.

A ritkábban viselt nadrág-szabások közül a sportszerű, térdén alól csatolt, végig egyforma bő nadrág egészségügyi szempontból az előbbihez hasonlítható. A térdben szűk „bricsesz” (népiesen sonkanadrág) lovagló viselet, tehát nem mindennapra való. A székely harisnya és minden annak mintájára szabott nadrág (ma már alig látható) a test és a járás szépségét maradéktalanul kiünteti, sőt fokozza. Viszont elég kényelmetlen, a nyárs-polgári életviszonyokkal nehezen egyeztethető össze.

A felsőkabátoknak sokféle változata ismeretes. Rendeltetésüknek különböző viszonyok között igyekeznek megfelelni. Egészségügyi szempontból nem sok mondanivalónk lehet róluk. Ne legyenek szorosak, biztosítsák a mozgást, nyújtsanak lehetőségeit változásokra is (felgombolható gallér stb.). Ha prém van rajtuk, annak festséke ne igazgassa a bőrt, legjobban, ha nem is ér hozzá.

A gumi esőköpeny és a bőrkabát nem biztosít szellőzést, viszont tökéletes nedvesség- és szélvédelmet nyújt. Viselésük tehát alkalomszerű. Állandó viselésre egyik sem alkalmas.

A felsőkabátok vonalaiban a zakót fedezzük fel, annak minden hátrányával. Jobbak a raglán-szabású felsőruhák. A háború után jött divatba a katonakabátok utánzó trench-coat (lövészárkakabát), nem kényes, éppen ezért a modern ember mozgékonyágának megfelelő viselet. Viszont teljesen kimentek a divatból a „malaclopó gallérok”, melyeknek inkább divat, mint gyakorlati vagy egészségügyi szempontok magyarázták meg létét. A rövid „milkádó” sportszerű viselet.

(Folytatjuk)

NEMTÖRÖDÖMSÉG AZ OKA a legtöbb betegségnek

Az alábbi sorokat egy nyomdász írta, munkahelyének s jatos körülményeire való tekintettel; megfigyelései azonban olyan természetűek, hogy más szakmabé, munkások és munkások is okulhatnak rajtuk.

Azt szokták mondani, az ember ifjúkorára gondolt vissza legszívesebben; boldog felhőlen gyermekkorára. Ifjúságának elröppenő emlékeit nemcsak azért jó előidézni, mert valami meghatározatlan boldogságot jelent felidézni a gondtalan derű színes álmait, hanem azért is, mert

az életnek egyetlen megnyilvánulása sem ver lelkünkben olyan mély gyökeret, mint éppen a gyermekkor emléke.

Azt mondják, a gyermeklélek olyan, mint a viaszlemez: egész életre lerögzíti azokat az eseményeket, melyek az ő szempontjából jelentőséggel bírnak. Semmire sem tudunk olyan pontosan visszaemlékezni, mint ifjúságunk egy-egy epizódjára. Talán annak tulajdonítható, hogy

tanonckori benyomásaim

kitörölhetetlen emlékként maradtak meg bennem s ma is tisztán és világosan emlékszem, hogy a nyomdában dolgozók életéből nekem elsősorban olyasmintült fel, amit az évek óta ott dolgozók valószínűleg figyelemre se méltattak.

Abban a terebben, amelyben a kompresszsedés elsajátításának első kísérletét végeztem, közel százan dolgoztak. Volt köztük fiatal és öreg, javarészüik azonban 40—45 év körüli lehetett. Már az első napokban észrevettem, hogy az utóbbiak közül egyesek „egészségesebb kinézésűek”, arcuk pirosposzgsabb és

egész megjelenésük sokkal fiatalosabb benyomást kelt, mint hasonzorú társaik.

De nemcsak testi rugalmasságuk, mozgékonyáguk mutat eltérést a többiekétől, hanem életkedv, gondolkozásmód és munkabírás dolgában is sokszorosan felültmultak egykorban lévő kollégáikat.

Gondolkozni kezdtem: mi lehet ennek az oka?

Magyarázatot kerestem

Önmagam számára, mi lehet az az életelixir, amely egyeseket megtart egészségesebbnek, fiatalnak, mások viszont ugyanabban a korban betegek, gyenge fizikumúak lesznek. Folyton fülemben csengett tanítómestereim értelme: ha nem akarsz idő előtt tüdőbajban elpusztulni, keress magadnak más, egészségesebb foglalkozást. Mi lehet akkor mégis annak a titka, hogy egyesek elpusztulnak ebben a betegségben, mások meg jó egészségnek örvendenek?

Felébredt bennem a nyugtalan kamaszkor kíváncsisága, tudni akartam, miért ijesztgetnek engem a tüdővész bubusával,

miért egészségesebbek, erősebbek egyesek és mások miért betegek, soványak?

Elhatároztam, addig nem nyugszom, amíg végére nem járok ennek a rejtélyes dolognak.

Megkettőzött éberséggel figyelni kezdtem tehát a szedő urakat: szemmel tartottam minden lépésüket, minden mozdulatukat.

Naiv kíváncsiságomnak már az első napon meglett az eredménye. Amint delet csengtek, a nagyterem valamennyi szedője odasereglett a hosszú mosdóhoz, mi tanoncok addig félreálltunk, amíg a szedő urak végeztek és ez a néhány perc alkalmul szólalt arra, hogy néma tanúja lehessen ennek a tisztálkodási műveletnek. Ekkor vettem észre legelőször, hogy itt

a lezmosás kétféle módon történik

A sietők legnagyobb része rövid beszappanozás után egy-két óre le is mossa kezét és már is igyekszik a törülközőhöz. Az a néhány pedig, aki ottmarad, nem áll meg a beszappanozásnál, hanem a körömkefe használatával hozza rendbe kezét, körmét. Jól láttam, hogy

egyesek akkor távoztak a mosdótól, amikor a társaság javarésze már tul volt hegyenvölgyn.

Ez a felfedezés gondolkodóba ejtett és úgy éreztem, mintha derengeni kezdene bennem valami, mintha egy ismere len kéz pont most nyitná fel szemem és most már nemcsak nézni tudok, de látni is.

Alig vártam, hogy az ebédől visszatérjek. Két óra előtt néhány percel benépeztem a szedőterem és ez az időt arra használtam fel, hogy feltűnés nélkül figyelni kezdtem azok kezét, akik délben csak úgy hevenyészve, kutyafuttában mosakodtak. Megdöb-

benve láttam, hogy

kezüik most is tisztátlan, ujjaik sűrű fekete folttal viselik a munka nyomát és körműk alatt a lerakódott piszok fekete holdként ék-

telenkedik.

Pedig azóta otthon voltak családjuk körében és ebédeltek is.

Ettől a látványtól kissé megborzádtam, de azért nyugtalan kíváncsisággal folytattam megfigyeléseimet.

Alig kezdődött el ismét a délutáni munka, már is szerét ejtettem, hogy valamilyen ürüggyel odasettenkedjem azok munkahelyére, akiket eddig figyelemmel kísértem. Az egyik helyen feltűnt

egy égő cigaretta,

amely a szekrény szeléről legurulva, a poros rekeszben füstölt. Gazdája közömbös mozaullal vette ismét szájába és olyan élvezettel szívta tovább, mintha semmi sem történt volna. Amerre mentem, mindenütt ott égett a szivar vagy cigaretta, nedves véggel a szekrény szelén vagy éppen valami ólom-nyagra helyezve. Csak néhány helyen láttam a füstölőnivalót fehér papirdarabra vagy valamely dobozra helyezve.

Tovább folytattam vizsgálódásaimat és egyszerre csak arra lettem figyelmes, hogy a sok szedőköpenyben munkálkodók között

utcal ruhában is dolgozik

egynéhány. Amint jobban szemügyre vettem, láttam nadrágjukról, mellényükről, hogy azokon rajta van a nyomda munka salhatatlan jegye: a szennyes folttok, a támaszkodásól eredő tisztatlanság.

Később, ugy négy óra tájban azt vettem észre, hogy az egyik kompressz-szedő leteszi sorjázoját és azon mód,

szennyes kézzel letör egy darab kenyeret és gyorsan elfogyasztja.

Eddig az ólomról csak hiányos fogalmaim voltak, a fajsúlyán és a felhasználási lehetőségén kívül alig tudtam többet. De a látogatás után nem volt szükség különösebb egészségügyi ismeretekre, hogy levonjam kihatásának következményeit. Most már egészen tisztán és világosan állt előttem: miért egészségesebbek, ellenállóbbak egyesek és miől lesznek mások szennyes, vérszegények, betegek, tüdőbajosok. Nem volt szükség többé felvilágosító magyarázatokra, szigorú hangu figyelmeztetésekre, sem intó példákra, mert most

saját tapasztalatom révén jutottam el az eddig csak kíváncsiságból keresett ok felfedezéséhez.

Mai napig sem értem tanítómestereimet, miért ijesztettek minduntalan a tüdővész megszerzésével, ahelyett, hogy

a betegség megelőzésére

nivták volna fel inkább a figyelmemet. Így jöttem rá tehát akaratlanul is a rejtély nyitására. Itt állt előttem napnál fényesebben az igazság, hogy az egészség megtartása, a testi kondíció megóvása egyetlen tényező: a higiénikus életmódtól.

Hiába próbál ak gonyt úzni ezek a sovány, lefogyott, beteg kinézésű szedők azokkal a kollégáikkal, akik

a gondos tisztálkodáson felül szabadidejüket a friss levegón töltötték, a természetet testet lelket üdítő életörömeinek hódoltak és hátat fordítottak az akkori időben divó korezmakultusznak,

én lellem mélyen megérezttem, hogy a törekeny testű és gyenge fizikumú ifjunak nem kell félnie az alatos „nyomdász”-betegségtől, ha ezek életmódját valasztja mintaképül.

Az egészségvédelem — önvédelem

Manapság már sokkal többet és sokkal behatóbban foglalkoznak a munkáegészségügy kérdéseivel és tudományos előadásokkal, felvilágosító füzetekkel, propagandával jelölnek helyes utat a munkások számára. A fenti sorok különösen ifjabb dolgozó társaimnak szólnak, azoknak, akik nagy mérékben járulnak hozzá az egészségük megőrzéséhez, ha

gondot fordítanak a fokozottabb tisztaságra, a levegón való tartózkodásra és a higiénia követelményeinek szigorú betartására.

Z. Gy.

KÖZGAZDASÁG

Uj kereskedelmi és fizetési egyezmény Románia és Finnország között

Helsinkiből jelenti a Rador: Ramsay finn ellátási miniszter és Rasmerja, a román gazdasági bizottság vezetője július 10-én aláírták az új kereskedelmi és fizetési egyezményt, amely kimélyíti Finnország és Románia között a kereskedelmi kapcsolatokat. Ebből az alkalomból a kormánypalotában fogadás volt. Ramsay finn miniszter öfelsége I. Mihály királyt, Antonescu tábornagy-államvezetőt és a román hadsereget éllette és utaját az egyezmény fontosságára.

Hangoztatta, hogy ez új fejezetet nyit a finn-román barátságának és ugyanakkor újabb bizonyítéka a közös ellenség ellen vívott közös harcban való együttműködésnek. A Finnországban tartozkodó román bizottság megtekintette még a különböző szövetkezet; hadianyaggyárakat. A román küldöttséget mindenütt a legnagyobb barátsággal fogadták. Ramsay miniszter és a román ügyvivő ebédet adott a román küldöttség tiszteletére.

A bocskor új hatósági ára

Bucurestiből jelenti a Rador: Az ellátási államtitkárság rendelkezést adott ki, amely megállapítja a bocskorok új eladási árait. Eszerint az elsőrendű, marhabőrtalppal készült bocskor ára a gyárban kilógramonként 958 leibe kerül, a kiskereskedelemben 1074 lei az ára. A másodosztályú kilógramja a gyárban 748 lei, kiskereskedelemben 838 lei, harmadosztályú kilógramonként a gyárban 525, a kiskereskedelemben 588 lei. Bivalybőrtalppal készült bocskor elsőosztályú a gyárban kilógramonként 862 lei, a kiskereskedelemben 967 lei, másodosztályú gyári ára kilógramonként 673, a kiskereskedelemben 754 lei, a harmadosztályú gyári kilógramonként 475 lei, a kiskereskedelemben 530 lei. Disznóbőrtalppal készült bocskor kilója a gyárban, elsőosztályú 853, a kiskereskedelemben 955 lei, másodosztályú gyári ára 530 lei, a kiskereskedelemben 594 lei. A fehér bocskor kilógramja a gyárban 748 lei, a kiskereskedelemben 838 lei. A gyári árakba nincsen beleszámítva a négy százalékos nemzetvédelmi illeték és a számlabélyeg, míg a kiskereskedelmi árakat a négy százalékos nemzetvédelmi illeték nélkül kell érteni.

Japán olajjelöltése a hollandindiai szigetek elfoglalásával biztosított. Az ausztráljai engerészeti hatóságok megállapítása szerint különösen Borneo szigetén folyik nagyarányú termelés. Az itt termelt olaj fionomítás nélkül is használható.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Svájci frank 43.70—45.43, svéd korona 44.80—46.57. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, német márka 59—60, török font 92—92, dinár 2.898—3.05, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, olasz lira 9.50—9.50, francia frank (38 százalékos felárral) 3.15—3.27, horvát kuna 2.95—3.

Határidő napló

JULIUS 20

A kereskedők, gyárosok és iparosok számára engedélyezett és kereskedelmi könyvek rendbehozására engedélyezett határidő lejár.

SPORTESEMÉNYEK

Hägg és Andersson első idei összecsapása, amely az új mérföldes világcusot eredményezte

Göteborgban ment végbe Hägg és Andersson első idei összecsapása, amely az új 4:06.2 mp-es mérföldes világcusot eredményezte. A tavaly ősz óta versenyzési jogának felfüggesztése miatt nem versenyzett Hägg és az azóta saját távjain veretlen Andersson találkozásán az egy angol mérföldön, elejétől végig Hägg vezetett. Andersson ragadt, de Hägg szédületes formában futott. 3:50.8 mp-es 1500-as részjeje után a hajrában biztosan verte vissza Andersson támadását és két méterrel győzött ellene. Hägg ideje 4:06.1 mp volt, ezt a szabályok értelmében 4:06.2 mp-re kellett felkerekíteni. Így az új világcus két tizeddel jobb az angol Wooderson 1937-ben felállított világcuscsánál. De Andersson is beállította Wooderson világcuscsát, mert 4:06.4 mp-el végzett Hägg mögött.

Az egyik angol mérföld (1609 méter) a legösibb versenytávok egyike és az angolszász államokban még mindig a legnépszerűbb. Annymra népszerű, hogy az 1500 méteres verseny az angolszászoknál son, sem tudta pótolni a mérföldet. Az olimpiákon kénytelen-kelletlen a méteres távokon indultak, de otthon szigorúan ragaszkodtak a mérföldhöz. Annál nagyobb dicsőség európai atléta részére, hogy elhódította ezt a világcusot.

Elhunyt futballista

Timisoara-Temesvárot: huszonnégy éves korában elhunyt Zsizsik András, aki a Chinezul-CAMT csapatának volt tehetséges, fiatal játékos. Temetése, amelyen a Chinezul-CAMT vezetőségét Szigöber István dr., Falb Gyula és Possák Vilmos edző képviselték, nagy részvét közepette ment végbe.

Snorhitek mindenfelől

Darmstadtban vasárnap német-magyar uszóviadal lesz. A magyarokat a következő uszók képviselik: 100 m-en Eleméri, 400 m-en és 1500 m-en Tátos, 100 m-es hátuszásban Galambos, 200 m-es melluszásban Szegeði. A 4×100 m-es váltó tagjai: Tátos, Ele-

Hägg nem az első, akinek ez az európaiak közül sikerült. Mint az alábbi táblázatból kiderül, Nurmj és Ladouegue is büszkéjkedett már azzal, hogy övek volt a mérföldes világcus. Az eddigi tulajdonosok a következők:

4:14.4	Jones USA	1913
4:12.6	Taber USA	1915
4:10.4	Nurmj finn	1923
4:09.2	Ladouegue francia	1931
4:07.6	Lovetock újzealandi	1933
4:06.8	Cunningham USA	1934
4:06.4	Wooderson angol	1937
4:06.2	Hägg svéd	1942

Az új mérföldes világcusával Hägg ismét bebizonyította, hogy a világl jelenlegi legjobb középtávfutója. Tavaly, mint ismeretes, az 1500-as világcusot javította meg ugyancsak kéttizeddel 3:47.6 mpre de svéd szakértők szerint Hägget 3:46-os időre is képesnek tartják és ezen a távon várják tőle már a közeljövőben az újabb világcuseredmény-javítást. Itt azonban szükség van arra, hogy Andersson ezen a távon is megszorítsa és erre, tekintve a két nagyserű svéc. középtávfutó képességeit, kijátás is van.

méri, Végházi és Hámori. Az uszókön kívül a magyar válogatott vízilabda csapat is összeméri erejét a németekkel.

A svéd Mikaelsson a 20 km-es gyaloglásban 1:32:28.5 idővel új világcuseredményt állított fel.

A MAC margitszigeti sporttelepén lesz az olasz-magyar hölgy atlétikai viadal most vasárnap. A keretet a BBTE egyesületközi férfi bajnoki versenye képezi, amelyen a magyar atléták legjobbjai mérik össze tudásukat.

Lisszabonban a portugál Simas a 200 méteres uszásban 2:40.2 idővel új portugál csucseredményt ért el.

VICTORIA BAR

Nagy júliusi műsor. 2 komikus-akrobata felléptével
Jöjjen el egy este nevetni!

Rádió

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 16

Bucuresti. 6.55 Hírek, hanglemezek; 11.30 Katonai rádióposta; 12.30 Szájharmonika hangverseny; 12.50 Zenekari hangverseny énekszámokkal; 13.50 Németnyelvű hírek; 14.00 Rádióhíradó; 14.20 Hanglemezek; 14.30 Sebesültek órája; 15.30 Előadás; 18.00 Nők negyedórása; 18.20 Zenekari hangverseny; 19.15 Énekhangverseny; 19.50 Németnyelvű hírek; 20.00 Rádióhíradó; 20.10 Hanglemezek; 20.35 Hanglemezek; 20.40 Előadás; 21.00 Szimfonikus zene; 22.00 Hírek, sport; 22.20 Hanglemezek; 23.00 Tarka könnyű zene.

Radio Moldova. 13.00 Hanglemezek; 13.20 Hírek; 13.30 Hanglemezek; 14.00 Hírek; 14.20 Cimbabomszótó; 14.40 Orvosi tanácsok; 14.50 Hanglemezek; 18.30 Hanglemezek; 19.00 Orgonajáték; 19.15 Előadás; 19.30 Operaáriják; 20.00 Előadás; 20.15 Szimfonikus zene; 20.30 Hírek; 20.40 Coste Zeno énekhangversenye; 21.00 Szimfonikus zene; 22.00 Hírek; 22.20 Könnyű román zene.

Budapest I. 6.40 Torna; 7.00 Hírek, hanglemezek; 10.00 Hírek; 10.15 Szalonzene; 11.20 Ariák és dalok; 11.40 Küllügyi szemle; 12.10 Zenekari hangverseny, közben 12.40 Hírek; 13.30 Bajtársi szolgálat; 14.00 Katonazene; 14.30 Hírek; 15.20 Cigányzene; 16.15 Ruszin műsor; 16.45 Hírek; 17.15 Tárogató együttes; 17.35 Csevegés; 18.00 Zongorajáték; 18.20 Felolvasás; 18.40 Orgonajáték; 19.00 Hírek; 19.20 Zongorajáték; 20.10 Hejlszini közvetítés; 20.35 Dalok; 21.40 Hírek; 22.20 Űzen az otthon; 23.00 Idegennyelvű hírek; 23.25 Táncczene; 24.00 Hírek.

Budapest II. 18.45 Felolvasás; 19.15 Orgonajáték; 19.30 Felolvasás; 20.00 Hírek; 20.20 Zongorajáték; 20.55 Felolvasás; 22.10 Schubert dalok.

PÉNTEK JULIUS 17

Bucuresti. 6.55 Hírek, hanglemezek. 1.30 Katonai rádióposta. 12.30 Hanglemezek. 12.50 Román-német katonazene. 13.50 Németnyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 18 Irodalmi szemle. 18.20 Zenekari hangverseny. 19.15 Szlovák irodalom és zene. 19.50 Németnyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.10 Hanglemezek. 20.35 Hanglemezek. 20.40 Előadás. 21 Operaelőadás. 22.15 Hírek, sport. 22.35 Hanglemezek. 23 Könnyű tarka zene.

Radio Moldova. 13 Operettrészletek. 13.20 Hírek. 13.30 Román zene. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 18.30 Hanglemezek. 19 Szimfonikus költemény. 19.15 Irodalmi előadás. 19.30 Kamarazene. 19.45 Énekhangverseny. 20.30 Hírek. 20.40 Zenekari hangverseny, közben 21.40 Énekszámok. 22 Hírek. 22.20 Hanglemezek.

Budapest I. 6.40 Torna. 7 Hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.15 Hanglemezek. 11.20 Ének. 11.40 Felolvasás. 12.10 A rádiózenekar hangversenye. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14 Szalonzene. 14.30 Hírek. 15.20 Katonazene. 16.15 Felolvasás. 16.45 Hírek. 17.15 Táncczene. 17.40 Sport. 17.50 Katonazene. 18.15 Német műsor. 18.35 Magyar népmuzsika. 19 Hírek. 19.20 Művészelemek. 20.10 A Ludas Matyi című hangjáték előadása. 21.40 Hírek. 22.10 Űzen az otthon. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Cigányzene. 24 Hírek.

Budapest II. 18.20 Felolvasás. 18.45 Katonazene. 19.25 Irodalmi csevegés. 20 Hírek. 20.10 Hanglemezek. 21 Zongorajáték. 23.10 Szalonzene.

Ügyeletes gyógyszertárak

Csütörtökön, július 16-án Aradon a következők az ügyeletes gyógyszertárak: Lager Hans (Regina Maria-ut) és Berger (Saguna-ut).

Csütörtökön, július 16-án Timisoara-Temesvárott a következő gyógyszertárak tartanak ügyeletes szolgálatot: Belváros: Ionescu-Heyer (Unirii-tér). Gyárváros: Kigyó (Traian-tér), Erzsébetváros: Bianu (Miron Costin-utca sarok), Józsefváros: Neurohr (Preyer-utca sarok), Mehálában a Corvin. Fratelia-Ujkissodán a Panajoth és Freidorf-Szabadfalun az Erpmici gyógyszertár.

A Timisoarai városi mozik műsora ■ Előadások kezdete 5, 7, 9-kor. Vasár- és Ünnepnap d. e. 11 és d. u. 3-kor is

CAPITOL

Az ideai legnagyobb olasz film **Verdi szerelmei**
A főszerepben BENJAMINO G. GILL, FOSCO GIACCHETTI, MARIA CEBOTAR és GERMANA PAOLIER.
Mától kezdve a 22. számú ONC UFA hirdető, amely bemutatja Keres-félsziget elfoglalását és a Szabasztopol körül lefolyt harcokat

THALIA

Rendkívül vidám francia vígjáték
A sors karmaiban
Főszerepben Georges Rigaud és Germaine Aussey

APOLLO

Társadalmi dráma egy orvos életéből
A szülők között
Főszerepben Gusti Huber, Willy Fritsch, Jutta Freybe

Apróhirdetések

FIGYELMEZTETÉS. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. Gyakran előfordul, hogy hirdetőink távbeszélőn adják fel apróhirdetéseiket. Tekintettel arra, hogy ilyen esetekben az apróhirdetések számlázása és a hirdetés díj beszedése munkatöbblettel jár, a pénzbeszedő alkalmazása révén költségtöbblettel is jár, a nem a feladás alkalmával fizetett apróhirdetések díja a rendes díj kétszerese.

DIJSZABÁS. Alláskeresés rovatban tíz szóig tizenöt leí, minden további szó kettő leí. Minden más rovatban tizenöt szóig harminc leí, minden további szó három leí. Vastagabb betűvel a díj kétszerese. Jelígés és „Cim a kiadóban” jelzésű hirdetéseknek tíz leí pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak keretes hirdetésként vehetők fel.

Alkalmazás

Műszerész tanoncnak intelligensabb magyarázó azonnal felvételt. Moczár László, szakműszerésznél. Timisoara-Temesvár I., Bratianu tér 3. (3686)

Keresek állandó munkára, hadmentes halaposszédet, aki a javításokban is önállóan jár. Cim a Timisoara-Temesvár kiadóban. (3692)

FÉNYKÉPESZTŐ, önállóan, jól dolgozó retusőrt (nő) keres lehetőleg azonnali belépésre Polifotó, Bucuresti, Edgard Quinet utca 9. szám. (3693)

Ügyes, jól nevelt leányokat tanulónak felvesz Kilian-szalon, Arad, Eminescu 13. Jelentkezni 5-7-ig. (3069)

Gyermekkisasszonyt azonnala keresek. Timisoara-Temesvár III., Tudor Vladimirescu-sor 7. szám, ajtó 1. (1846)

Perfekt szakácsnőt keresünk azonnalra, két személyhez. Fizetés 4000 lej. Georg Meyndt, Brasov-Brassó. Regele Carol ut 34. szám. (3703)

Megbízható bejárónót keresek délelőtti órákra, azonali belépésre. Dr. Krausz, Timisoara-Temesvár I., V. Alexandri utca 2. szám, II. emelet. (3701)

Mindenes főzni tudó, jó bizonyítványos azonnala is felvételt, érdeklődni délelőtti 11 és 1, délután 5 és 6 óra között. A Pisca és társa cégnél, Timisoara-Temesvár, Carol ut 16. (1841)

Allást keres

Intelligens zsidó leány délutánra bármilyen megfelelő állást keres. Kereskedelmi végzettsége is van. Válaszokat „Megbízható” jelígere Reclama hirdetőbe Arad, Eminescu 8. (3072)

Gyakorlott tisztviselő nő vállalja bevonultak helyettesítését, restanciák feloldozását, óráknyitást a délutáni órákban. Cim Reclama hirdetőben Arad Eminescu 8. (3071)

Mindenfajta **VAZELIN**
Vazelin-olajok, viasz
Fálszam-gyanta
Lakk-mézga
Geszténye kivonat
Szalmiák
Szarvasszarvosó
Mindenfajta **vegyszer**
STEVACHIM, Bucuresti, Strada Smárdan 18/III

Fiatal, intelligens lány, aki a pénztárkezelésben és kiszolgálásban járatos, állást keres. Cim a Timisoara-Temesvári kiadóban. (5184)

Románul tudó középkori intelligens nő, házvezetőnői állást keres, idősebb magános nőnél vagy urnál. Nagy Medias, Sibiu utca 25. szám. (3702)

Adás-vétel

Ebenedek, matroszobák, kombinált szekrény, matracok, ottomanok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak, szekrények, kombinált szekrények olesón, kasszák és irodaberendezések stb. olesón kaphatók Bliadriunál. Timisoara IV. kerület Küttl-tér 2, az udvarban. Megvételre keressünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket stb. Magas árat fizetünk. (3663)

A Tempo bizományi üzlet (Fischer Eliza-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és írógépeket, „őszoba”, ebédlő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Vesszünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zálogedő lájárt meghosszabbítjuk. Futárunk hetenként kétszer megy Timisoara. Tempo, Arad (Fischer Eliza-palota.) Telefon: 19-75. (4028)

Női átmeneti kabátot vagy esőkabátot, közepertmetre, keresek megvételre. Ajánlatokat szin és ár megjelöléssel „Átmeneti” jelígere a Timisoara-Temesvári kiadóba kérek. (5185)

Zeiss püncetaj szemüvegek, napvédők, Reiner optikai szakküzletében Aradon, a városi színház mögött. (3043)

Eladó két fajtisza magyar puli kutyakölyök. Juhász, Arad, Abatoruui 1 sz. (3064)

Jó állapotban levő fürdőszoba; gumiszőnyeg megvételre kerestetik. Ugyanott elsőrangú fiúöttyönök 10-12 éves korig eladók. Arad, Regina Maria-ut 9, ajtó 36. (3067)

Haltó brasovia ki

Magazin General

Brasov-Brassó, Strada Diaconul Coresi 5

Vesz, elad és bizományba átvesz mindenféle árut és tárgyakat

Hagyatékok, alkalmi vételek értéktárgyak

Gyermekkosci, rojlós krémszinü, kerti gumicsó, jégsezkrény, betegtolókosci, 3-as pénzsezkrény, zománcozott fürdőkád eladó. Timisoara-Temesvár IV., Fröbl utca 36. II. em. 25. (3704)

Vesszek ezüstrokkát: csakis kifogástalan állapotban, címekeket vagy ajánlatokat kérek „Ezüstróka” jelígere a kiadóban leadni. (1848)

Női tavaszi-felöltő: jó minőségű, jó állapotban megvételre kerestetik. Cimeket ár megjelöléssel „Tavaszi kabát” jelíge alatt a Timisoara-Temesvári kiadóba kérek. (5186)

Kártyaasztal sakktáblával eladó. Megtekinthető: Timisoara-Temesvár I., Olimp utca 13. szám, ajtó 2. csak délelőtti. (5187)

Belv. villanegyedben

teljesen központi fekvés, eladó egyemeletes, nagyon jól megépített 2 nagy lakásos villa, nagy parkírozott területen. Szuterénben házmesterlakás és összes melléképületek. Ára 5.500.000 lei. Csakis feltételül venni szándékozik adják le címüket „Belváros központjában” jelígere a Timisoara-Temesvári kiadóban.

Tiszta lenabrosz szalvétákkal, 12 személyes, jutányosan eladó. Timisoara-Temesvár IV., Berthelot ut 4 szám, udvarban, ajtó 5. (1843)

Eladó egy nagy „Kronprinz” főzőkészülék hármas főzőlappal, sütővel és kályhával. 5 méter kokuszszőnyeg, 1 pár 37-es szürke gyíkbőr cipő, sárgaréz nagy papagálykajitka. Haller fűszerüzlet, Arad-Radnai-ut 22. (3066)

Eladó családi ház

Brancoveanu utcánál, rendkívül jól megépített 4 szoba, hall, két előszoba, fő- és mellékbejárat nagy, tágas, napos és világos szobák, teljesen modern felszerelés és összes mellékhelyiségek. Végig alapincézve, nagy, magasföldszintes, esslingenirohlók, nagy kert - 3.750.000 lei. Érdeklődők „Prima vétel” jelígere adják le ajánlataikat a Timisoara-Temesvári kiadóban.

Eladó vagy elcserélendő marosvásárhelyi 9 szobás teljes komfortu. 12.000 negyzetméter belvárosi kerten épült, 75% adómentes uriház és Borszáken 20 szobás teljesen berendezett villa. Értekezni Bucuresti, Bulevardul Ferdinand 49. apart. 2, telefon 2.3157, d. e. 3-9. (1845)

Alig használt, modern háló eladó. Bövebb felvilágosítás Hernek textiltüzetben. Timisoara-Temesvár I., Eminescu utca 2. (1844)

Egy új sülyeszthető Singer varrógép eladó. Arad, Oituz utca 151. (3065)
Egy orvosi mikroszkóp eladó. Cim Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu 8. sz. (3070)

HATSCHEK ÜGYNÖKSÉG

Arad, Carol-körút 17. (v. 46) Telef. 16-95
ARAK EZREKBEIN!

HÁZAK 16.000 Belv. modern 20 lakásos. — 10.000: Fötér mellett bérvilla. — 6000: bérház 8 lakás, nagy kert. — 5200: főt mellett, emeletes, 20 lakással. — 4500: emeletes, üzl. sarokház, 18 lakás. — 3700: villanegyedben bérház 14 lakással. — 2500: Fötérhez közel 5 lakás, fürdősz. nagy kert. — 2200: Iancu-térhez közel emeletes bérház, nagy jöv. — 2150: Városligetnél új 2x2, 1x1 sz. telj. lakás, kert. — 1800: u. o. villa 2 lakással. — 1600 Víztoronynál 4-szobás fürdősz. nagy kert. — 1500: Központban modern bérházban házrés, 60ezer jöv. — 1480 Sagunanál új 2x2, 3x1 sz. telj. lakás, nagy kert. — 1450: belv. üzl. sarokház, több lakás, fürdősz. — 1400: főt mellett gyarépület, több kis lakás, 440 öl telek. — 1300: III. ker. ben üzl. sarokház. — 1000: új 4 lakásos. — 900: új 2 sz. villa. — 600: II. ker. 8 lakás, köz müvek. — 400: u. o. sarokház, 4 lakás. — 380: gradistei új 2 lakásos. — 350: külv. 4 lakás, 300 öl telek. — 300: 4 telek, 2 uccára. — **FÖLDEK:** 10.000: bánáti bírtok modern épületek és felszerelés. — 7400: Timisoara-hoz közel 160 k. h. La szántó. — 4000: aradmezei 80 k. h. — 2500: Aradhatárban 45 k. h. — 1600: Lugo mellett 96 k. h. szántó.

Különféle

Keresek társul egy mesterkönyvvel rendelkező női szabót. Ajánlatokat „Őszi szezon” jelígere a Timisoara-Temesvári kiadóba kérek. (1847)

Felkérjük azt az Urat, ki f. e. július hó 1-én az aradi Eminescu utca 20 sz. a. nyugdíjigylet hivatalában tévedésből elcserélt egy sétabotot, hogy azt lévén családi emlék hozza vissza az egyesületbe, hol átveheti a sajátját. (3068)

Elveszett félpár fekete bőrkesztyű. Megtaláló jutalom ellenében adja a Timisoara-Temesvári kiadóban. (5188)

Vasárnap a Capitol estj előadásán jobb kézre való férfi bőrkesztyű elveszett. Megtalálója a Wien ruhatárosánál adja le, jutalom ellenében. Timisoara-Temesvár. (1842)

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH

fodrász Timisoara

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok, 1-2-3-6-os villamos megállójánál ::

PÁLYAZATI HIRDETÉS

A Sibiu-nagyszabeni szentferencrendi nővérek vezetése alatt álló román kath. gimnázium, kereskedelmi juceum és tanítóképző-intézet előjárósága Str. Dealului No. 4-10, pályázatot hirdet az 1942-43. iskolai évre torna-tanárnői állásra. A pályázók sürgősen küldjék be minden szükséges okmányuk felszerelt folyamodványukat az intézet előjáróságához.

Igazolvány - fényképek

a FOTO STUDIOBAN

a leggyorsabban készülék

Timisoara I., Piata Libertatii 4

PÁLYAZAT TANITÓI ÁLLÁSRA

Az aradi római katolikus egyházközség az általa fenntartott magyar tanítvány elemi fiúiskolánál betöltendő tanítói állásokra pályázatot hirdet. Pályázhatnak érvényes oklevéllel bíró magyar nemzetiségű férfiak, esetleg nők. Illetmények az államj fizetési táblázat szerint. A pályázók felszerelt kérvényüket folyó évi július hó 22-ig juttassák el az egyházközség irodájához.

Szép akar lenni?

Használjon **KULKA-féle lilliomtejkremlé lilliom-tejszappant és lilliompuder három színben**, Kapható kizárólag

Városi gyógyszerertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében

Timisoara I., Piata I. C. Bratianu